

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

підготовки бакалавра
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації і
регіональні студії»

освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН»
підготовки бакалавра, галузі знань 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації і регіональні студії» освітньо-професійної програми «Міжнародні
відносини»

Розробник: Моренчук А.А., доцент кафедри міжнародних відносин і
регіональних студій, кандидат історичних наук

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
протокол № 1 від 29.08. 2019 р.

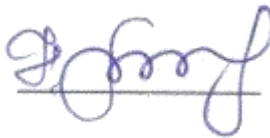
Завідувач кафедри:

проф. Н. Н. Коцан

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією
факультету
протокол № 1 від 13.09.2019 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету

Романюк Н.І.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	29 «Міжнародні відносини»	Нормативна
		Рік навчання 3, 4
		Семестр VI, VII, VIII
Кількість годин/кредитів 270/9	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації і регіональні студії»	Лекції 126 год. VI семестр – 50 год. VII семестр – 36 год. VIII семестр – 40 год.
	«Міжнародні відносини»	Практичні (семінарські) 84 год. VI семестр – 36 год. VII семестр – 24 год. VIII семестр – 24 год.
	бакалавр	Самостійна робота 44 год.
ІНДЗ: немає		Консультації 16 год.
		Форма контролю: VI, VII, VIII - екзамен

АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Програма навчальної дисципліни "Історія міжнародних відносин" складена відповідно до освітньо-професійної програми "Міжнародні відносини, суспільні комунікації і регіональні студії" підготовки бакалаврів спеціальності "міжнародні відносини".

Предмет курсу: історичний розвиток міждержавних зв'язків та дипломатичної практики.

Основна мета курсу: формування системно-цілісного уявлення про особливості міжнародних відносин та зовнішньої політики в різні історичні періоди в різних регіонах.

Основні завдання курсу:

- з'ясувати основні особливості розвитку міжнародних відносин в різних регіонах світу починаючи від стародавніх часів і закінчуючи періодом завершення "холодної війни";
- охарактеризувати зовнішньополітичну діяльність видатних історичних діячів;
- окреслити фактори, що визначали специфіку міжнародних відносин у різні історичні періоди.

КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- знати основні періоди історії міжнародних відносин та їх характерні риси.
- вміти визначати причини, характер та наслідки політичних процесів;
- давати оцінку політичним діячам та подіям;
- виділяти основні фактори, що зумовлюють зміни у розстановці політичних сил на міжнародній арені та окреслювати їх наслідки.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Міжнародні відносини та зовнішня політика в Стародавньому світі та в часи Середньовіччя					
Тема 1. Зовнішня політика Давнього Єгипту	2	2			
Тема 2. Міжнародні відносини в давній Передній Азії	2	2			
Тема 3. Міжнародні відносини і зовнішня політика в Стародавній Греції	4	4			
Тема 4. Міжнародні відносини та дипломатія Стародавнього Сходу і Давньої Греції	7		4	2	1
Тема 5. Зовнішня політика Давнього Риму	3	2			1
Тема 6. Зовнішня політика Римської імперії	2		2		
Тема 7. Видатні постаті Стародавнього світу та їх зовнішня політика	2			2	
Тема 8. Зовнішня політика в часи раннього середньовіччя	2	2			
Тема 9. Міжнародні відносини в часи раннього середньовіччя	3		2		1
Тема 10. Зовнішня політика Візантійської імперії	2	2			
Тема 11. Зовнішньополітична діяльність норманів	2	2			
Тема 12. Зовнішня політика Німецької держави у X–XIII століттях	2		2		
Тема 13. Міжнародні відносини та зовнішня політика періоду розвинутого середньовіччя	2		2		
Тема 14. Міжнародні відносини періоду гуситських війн	2	2			
Тема 15. Міжнародні відносини в пізньому Середньовіччі	5		4		1
Тема 16. Загальні риси розвитку міжнародних відносин в середньовічній Європі	3	2			1
Тема 17. Видатні постаті Середньовіччя та їх зовнішня політика	2			2	
Разом за модулем 1	47	20	16	6	5

Змістовий модуль 2. Міжнародні відносини та зовнішня політика нового часу					
Тема 18. Основні риси та особливості розвитку міжнародних відносин в період нового часу	5	2		2	1
Тема 19. Формування теорії міжнародних відносин і дипломатичних традицій в період раннього нового часу	4	2		2	
Тема 20. Міжнародні відносини др. пол. XV ст.	4		4		
Тема 21. Міжнародні відносини і дипломатія періоду Тридцятилітньої війни	2	2			
Тема 22. Міжнародні відносини XVI – XVII ст.	4		4		
Тема 23. Військові й дипломатичні протистояння в др. пол. XVII – поч. XVIII ст.	4	2		2	
Тема 24. Торгові війни й колоніальна політика європейських держав в період нового часу	6	2	4		
Тема 25. Міжнародні відносини XVIII – поч. XIX ст.	6	2	2	2	
Тема 26. Міжнародні відносини і дипломатія періоду Великої французької буржуазної революції й наполеонівських війн	4	4			
Разом за модулем 2	39	16	14	8	1
Змістовий модуль 3. Міжнародні відносини сер. XIX – поч. XX ст.					
Тема 27. Особливості й чинники розвитку міжнародних відносин в XIX ст.	3	2			1
Тема 28. Міжнародні відносини сер. XIX ст. – поч. XX ст.	6		4	2	
Тема 29. Зовнішня політика США періоду нового часу	3	2			1
Тема 30. Зовнішня політика Великобританії і Франції в XIX – поч. XX ст.	2	2			
Тема 31. Зовнішня політика Китаю і Японії в XIX – поч. XX ст.	2	2			
Тема 32. Зовнішня політика Російської імперії в XIX – поч. XX ст.	2	2			
Тема 33. Зовнішня політика Німеччини др. пол. XIX – поч. XX ст.	2	2			
Тема 34. Зовнішня політика Італії в сер. XIX – поч. XX ст.	2	2			
Тема 35. Турнір	2		2		
Разом за модулем 3	24	14	6	2	2
Змістовий модуль 4. Міжнародні відносини та зовнішня політика у п.п. XX ст.					
Тема 36. Передумови Першої світової війни	5	2		2	1
Тема 37. Міжнародні відносини періоду Першої світової війни	7	4		2	1
Тема 38. Воєнні кампанії 1914–1916 рр.	2		2		
Тема 39. Події 1917–1918 рр.	2		2		
Тема 40. Паризька конференція та її основні рішення	4	4			

Тема 41. Вашингтонська конференція	2	2			
Тема 42. Облаштування повоєнного світу і міжнародні відносини 20-х рр. XX ст.	6		4	2	
Тема 43. Міжнародні відносини і дипломатія 1920-х років	2	2			
Тема 44. Основні конфлікти 1920-х років у Європі	6	4		2	
Тема 45. Експансіоністська політика Японії	2		2		
Тема 46. Міжнародні відносини в 30-х роках XX століття	4		4		
Разом за модулем 4	42	18	14	8	2
Змістовий модуль 5. Міжнародні відносини напередодні і під час Другої світової війни					
Тема 47. Політика умиротворення агресора та її крах	7	4		2	1
Тема 48. Початок Другої світової війни	4		4		
Тема 49. Фашистська агресія 1939–1940 рр.	4	4			
Тема 50. Війна в Північній Африці	2	2			
Тема 51. Радянська агресія 1939–1940 рр.	4	4			
Тема 52. Хід Другої світової	5		2	2	1
Тема 53. Військові дії 1941–1945 рр.	4	4			
Тема 54. Завершення Другої світової війни	4		4		
Тема 55. Спецоперації часів Другої світової війни	2			2	
Разом за модулем 5	36	18	10	6	2
Змістовий модуль 6. Міжнародні відносини та зовнішня політика в умовах "холодної війни"					
Тема 56. Ідеологічні передумови початку холодної війни. Роль Дж. Кеннана	2	2			
Тема 57. Зовнішня політика США після Другої світової війни	5	4		1	
Тема 58. Зовнішня політика Й. Сталіна	4	4			
Тема 59. Зовнішня політика М. Хрущова	5	4			1
Тема 60. Зовнішня політика Дж. Кеннеді	2	2			
Тема 61. Зовнішня політика США у сер. 1960–1970-х рр.	5	4		1	
Тема 62. Зовнішня політика СРСР в умовах "застою"	5	4		1	
Тема 63. Країни Заходу в системі міжнародних відносин др. пол. XX ст.	4		2	1	1
Тема 64. Зовнішня політика Китайської Народної Республіки	2	2			
Тема 65. Зовнішня політика Японії та Сінгапуру в др. пол. XX ст.	2	2			
Тема 66. Міжнародні відносини і політичні процеси в країнах Африки у другій половині XX ст.	3	2		1	
Тема 67. Міжнародні конфлікти у другій половині XX ст.	5	4			1

Тема 68. Країни Південної Азії в системі міжнародних відносин др. пол. XX ст.	2		2		
Тема 69. Близький і Середній Схід в др. пол. XX ст.	4		2	2	
Тема 70. Країни Східної Азії в системі міжнародних відносин др. пол. XX ст.	3		2	1	
Тема 71. Міжнародні відносини та політичні процеси в країнах Південно-Східної Азії в др. пол. XX – на поч. XXI ст.	5		4	1	
Тема 72. Країни Африки в системі міжнародних відносин др. пол. XX ст.	4		4		
Тема 73. Міжнародні відносини та політичні процеси в країнах Південної Америки у 40–80-х рр. XX ст.	3		2	1	
Тема 74. Куба та країни Карибського басейну в 1940– п.п. 1990-х рр.	3		2	1	
Тема 75. Міжнародні відносини та політичні процеси в країнах Центральної Америки у 40 – п.п. 90-х рр. XX ст.	2		2		
Тема 76. Зовнішня політика Р. Рейгана	2	2			
Тема 77. Завершення "холодної війни" і розпад біполярної системи	6	4		1	1
Тема 78. Міжнародні процеси і відносини др. пол. XX ст.	4		2	2	
Разом за модулем 6	82	40	24	14	4
Всього годин:	270	126	84	44	16

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема	Кількість годин
Міжнародні відносини та дипломатія Стародавнього Сходу і Давньої Греції	2
Видатні постаті Стародавнього світу та їх зовнішня політика	2
Видатні постаті Середньовіччя та їх зовнішня політика	2
Основні риси та особливості розвитку міжнародних відносин в період нового часу	2
Формування теорії міжнародних відносин і дипломатичних традицій в період раннього нового часу	2
Військові й дипломатичні протистояння в др. пол. XVII – поч. XVIII ст.	2
Міжнародні відносини XVIII – поч. XIX ст.	2
Міжнародні відносини сер. XIX ст. – поч. XX ст.	2
Передумови Першої світової війни	2
Міжнародні відносини періоду Першої світової війни	2
Облаштування повоєнного світу і міжнародні відносини 20-х рр. XX ст.	2
Основні конфлікти 1920-х років у Європі	2
Політика умиротворення агресора та її крах	2
Хід Другої світової	2
Військові дії 1941–1945 рр.	
Завершення Другої світової війни	
Спецоперації часів Другої світової війни	2
Зовнішня політика США після Другої світової війни	1
Зовнішня політика США у сер. 1960–1970-х рр.	1
Зовнішня політика СРСР в умовах "застою"	1
Країни Заходу в системі міжнародних відносин др. пол. XX ст.	1
Міжнародні відносини і політичні процеси в країнах Африки у другій половині XX ст.	1
Близький і Середній Схід в др. пол. XX ст.	2
Країни Східної Азії в системі міжнародних відносин др. пол. XX ст.	1
Міжнародні відносини та політичні процеси в країнах Південно-Східної Азії в др. пол. XX – на поч. XXI ст.	1
Міжнародні відносини та політичні процеси в країнах Південної Америки у 40–80-х роках XX ст.	1
Куба та країни Карибського басейну в 1940– п.п. 1990-х рр.	1
Завершення "холодної війни" і розпад біполярної системи	1
Міжнародні процеси і відносини др. пол. XX ст.	2
Всього:	44

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Семестр 6

Поточний контроль (мах = 40 балів)																		Модульний контроль (мах = 60 балів)			Загальна кількість балів
Модуль 1																		Модуль 2			
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2							Змістовий модуль 3			МКР 1	МКР 2	МКР 3	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18				
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	20	20	20	100

Семестр 7

Поточний контроль (max = 40 балів)												Модульний контроль (max = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 3												Модуль 4		
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						МКР 1	МКР 2	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	30	30	100
3	3	3	3	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5			

Семестр 8

Поточний контроль (мах = 40 балів)												Модульний контроль (мах = 60 б.)	Загальна кількість балів
Модуль 5												Модуль 6	
Змістовий модуль												МКР	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	60	100
3	3	3	3	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5		

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Головченко В.І., Степанов О.П. Нариси з історії міжнародних відносин та зовнішньої політики країн Азії й Африки: навч. посіб. К.: Юрисконсульт, 2014. 424 с.
2. Горбань Ю.А. Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV-XX століть: Навч. посібник. К. : Вікар, 2003. 435 с.
3. Дейвіс Норман. Європа: Історія. К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2001. 1463 с.
4. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. К.: Основи, 1995.
5. Зінченко А.А. Історія дипломатії від давнини до початку нового часу. Вінниця: Нова книга, 2002. 376 с.
6. Іваницька О. П. Історія міжнародних відносин (1918-1945 роки): Навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 632 с.
7. Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: Навчальний посібник. Чернівці: Книги – ХХІ. 2006. 424 с.
8. Кальвокоресси Питер. Мировая политика после 1945 года. В двух книгах. Книга 2. М.: Международные отношения, 2000. 464 с.
9. Кальвокоресси Питер. Мировая политика после 1945 года. В двух книгах. Книга 1. М.: Международные отношения, 2000. 592 с.
10. Кіндер Г. Всесвітня історія: dtv-Atlas. К.: Знання-Прес, 2001. 632 с.
11. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–70-ті роки) / В. А. Манджола, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуков. К.: Либідь, 1999. 558 с.
12. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1970–2000 рр.) / В.С. Бруз, В.М. Матвієнко та ін. К.: «Либідь», 2000.
13. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки): / В. А. Манжола, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуков та ін. К.: Либідь, 2001. 622 с.
14. Моренчук А.А. Інтерактивний навчально-методичний комплекс. Дисципліна: "Історія міжнародних відносин. Частина перша. Від найдавніших часів до кінця холодної війни". [Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2017. Електронний варіант.](#)
15. Моріс Ян. Чому Захід панує натеper. Оповіді з історії та що з них впливає щодо майбутнього. К.: ТОВ «Видавництво «Кліо»». 2014. 784 с.
16. Орлова Т.В. Історія сучасного світу. К. Знання, 2006. 552 с.
17. Callahan Patrick. Logocs of American Foreign Policy: Theories of America's World Role. Pearson/Longman, 2004. 190 p.
18. Kershaw I. Fateful choices: ten decisions that changed the world, 1940-1941. New York: Penguin Press, 2007. 623 p.
19. Knezynski M. Konflikty zbrojne i punkty zapalne w Afryce. Warszawa, 1995. 448 s.
20. Ringmar Erik. History of International Relations: A Non-European Perspective Open Book Publishers, 2019. 218 p.
21. Stafford D. Roosevelt and Churchill: men of secrets. N.Y.: Overlook Press, 2000. 359 p.

22. Wilson D. *Miscamble From Roosevelt to Truman: Potsdam, Hiroshima, and the Cold War*. New York : Cambridge University Press, 2007. 393 p.
23. Young John W, Kent John. *International Relations Since 1945*. Oxford, 2013. 750 p.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Природно-географічні умови та основні риси розвитку зовнішньої політики Стародавнього Єгипту. Періодизація історії Давнього Єгипту.
2. Зовнішня політика Нового Єгипетського царства. Тутмос III та його завоювання.
3. Основні форми давньоєгипетської дипломатії. Телль-амарнське листування. Договір єгипетського фараона Рамсеса II з царем хетів Хаттушилем III.
4. Особливості розвитку міжнародних відносин і дипломатії в Давньому Дворіччі.
5. Основні події зовнішньополітичної історії Ассирії. Завоювання ассирійських царів.
6. Особливості зовнішньої політики Фінікії. Основні події історії стародавніх фінікійців.
7. Зовнішня політика Халдейського царства. Розквіт Халдейського царства за правління Навуходоносора II.
8. Перська держава. Завоювання Ахеменідів.
9. Зовнішня політика і дипломатія в Стародавній Індії.
10. Зовнішня політика Китаю в III–I ст. до н.е. Протистояння імперії Хань гунам і боротьба за великий "шовковий шлях".
11. Природно-географічні умови та основні риси розвитку зовнішньої політики Стародавньої Греції.
12. Грецька колонізація: причини, напрямки, наслідки.
13. Греко-перські війни та їх основні наслідки.
14. Напрямки зовнішньої політики Афін у V ст. до н.е.
15. Пелопоннеська війна: причини та основні наслідки.
16. Реформи Філіпа II Македонського і піднесення Македонії. Коринфський конгрес.
17. Зовнішня політика та дипломатія Олександра Македонського. Наслідки походів Олександра Македонського.
18. Основні форми зовнішньополітичних зв'язків у Стародавній Греції.
19. Загальна характеристика умов розвитку Давнього Риму. Основні риси давньоримської зовнішньої політики та дипломатії.
20. Зовнішня політика періоду республіки. Пунічні війни.
21. Римська експансія. Війни II ст. до н.е. – I ст. н.е. і утворення нових провінцій. Римська імперія. Поділ та падіння імперії.
22. Зовнішня політика та дипломатія Юлія Цезаря.
23. Зовнішня політика Ранньої Римської імперії. Принципат Августа.
24. Зовнішня політика Римської імперії в I – IV ст. н.е.
25. Падіння Західної Римської імперії.

26. Хронологічні межі, періодизація Середньовіччя. Загальна характеристика умов розвитку міжнародних відносин в часи раннього середньовіччя.
27. Велике переселення народів та розселення варварів на території колишньої римської імперії.
28. Франкська держава та її зовнішня політика. Карл Мартел та його реформа.
29. Карл Великий та його зовнішня політика.
30. Періодизація Візантійської історії. Загальні риси зовнішньої політики та дипломатії Константинополя.
31. Ранньовізантійський період. Юстиніан та його зовнішня політика.
32. Зовнішня політика і дипломатія Візантійської імперії в Середньовізантійський період. Василій II Болгароборець.
33. Римо-католицька церква в часи раннього середньовіччя як суб'єкт міжнародних відносин.
34. Утворення арабської держави та її перші завоювання.
35. Зовнішня політика Арабського халіфату в VII–X ст.
36. Основні причини походів норманів. Учасники походів. Напрямки походів норвезьких та шведських вікінгів. Торгівельна діяльність норманів.
37. Державотворення вікінгів. Вплив вікінгів на державотворчі процеси слов'янських народів.
38. Вільгельм Нормандський та завоювання Англії.
39. Особливості міжнародних відносин періоду середньовіччя. Основні чинники, що впливали на розвиток міжнародних відносин в XI–XV ст.
40. Зовнішня політика Німецької держави у X–XIII століттях.
41. Зовнішня політика італійських держав у період середньовіччя. Флорентійська та Венеціанська республіки.
42. Хрестові походи на Святу землю в XI–XII століттях: причини, хід і наслідки.
43. Особливості Четвертого хрестового походу.
44. Гуситські війни.
45. Монгольські завоювання в Азії та Європі. Золота Орда. Чингісхан.
46. Зовнішньополітична діяльність Тимура (Тамерлана).
47. Зовнішня політика перших московських князів Іван Калита та його політика щодо Золотої Орди. Дмитрій Донський та його боротьба з монголо-татарами.
48. Зовнішньополітична діяльність чернечо-лицарських орденів: тамплієри, Мальтійський, Тевтонський, Лівонський ордени.
49. Столітня війна: причини, хід і підсумки.
50. Людовік XI та об'єднання французьких земель.
51. Грюнвальдська битва та її роль в розвитку Польської держави.
52. Турки-османи та їхні завоювання. Зовнішня політика Мехмеда II. Наслідки турецьких завоювань.
53. Ідеологічні передумови розвитку міжнародних відносин періоду Нового часу.

54. Основні тенденції розвитку дипломатії в період нового часу.
55. Завойовницькі війни Османської імперії за правління Сулеймана Кануні.
56. Зовнішня політика Російської держави в кінці XV ст. Звільнення від татаро-монгольського іґа. Основні напрями зовнішньої політики Івана III.
57. Великі географічні відкриття: причини і передумови. Наслідки Великих географічних відкриттів, "революція цін".
58. Формування колоніальних імперій Іспанії та Португалії, їх особливості. Тордесільяський мир.
59. Зовнішня політика Іспанії в кін. XV – п.п. XVII ст. Карл V і Філіп II.
60. Італійські війни та їх наслідки.
61. Міжнародні відносини періоду Нідерландської революції.
62. Зовнішня політика Ришельє. Піднесення Франції при Людовіку XIV.
63. Передумови та причини Тридцятилітньої війни. Періодизація Тридцятилітньої війни. Військові реформи Альбрехта Валленштейна і Густава II Адольфа.
64. Вестфальський мир та його основні наслідки.
65. Піренейський мир та його наслідки. Деволуційна війна.
66. Війна за іспанську спадщину. Основні умови Утрехтського та Раштатського мирних договорів.
67. Прагматична санкція та Війна за австрійський спадок.
68. Причини англо-голландського суперництва. Війни Голландії з Англією та Францією.
69. Зовнішня політика Петра I. Північна війна та її підсумки.
70. Торгові війни і діяльність європейських Ост-Індських компаній. Наслідки колоніалізму для позаєвропейських народів.
71. Семирічна війна: основні фронти і підсумки.
72. Прагматична санкція та Війна за австрійський спадок.
73. Війна за незалежність північноамериканських колоній: причини, основні етапи, наслідки.
74. Зовнішня політика США в др. пол. XVIII – п.п. XIX ст. Доктрина Монро.
75. Міжнародні відносини періоду Великої французької буржуазної революції. Перші антифранцузькі коаліції. Причини перемог французької армії.
76. Визвольна війна латиноамериканських колоній проти іспанського панування в 1810–1815 рр. Утворення незалежних держав Латинської Америки. Симон Болівар.
77. Міжнародні відносини і дипломатія періоду наполеонівських війн.
78. Віденський конгрес та його рішення. Постать Ш. М. Талейрана.
79. Утворення, учасники, задачі і діяльність Священного Союзу.
80. Об'єднання Німеччини: характер, етапи, наслідки. Система союзів О. фон Бісмарка і місце в ній Союзу трьох імператорів.
81. Об'єднання Італії. Дж. Гарібальді.
82. Кримська війна 1853–1856 рр.: учасники та їх інтереси, хід та основні наслідки.

83. Російсько-турецька війна 1877–1878 рр. Сан-Стефанський мир. Берлінський конгрес і його рішення.
84. Міжнародна напруженість в др. пол. 80-х рр. XIX ст.
85. Англо-бурська війна як одна із війн за перерозподіл світу.
86. Російсько-японська війна. Портсмутський мир.
87. Кримська (Східна) війна 1853–1856 рр. Особливості її протікання та наслідки для Росії.
88. "Відкриття" Японії, особливості її зовнішньополітичного становища в др. пол. XIX ст. Реформи Мейдзі та їх наслідки.
89. Основні риси і здобутки зовнішньої політики США в кін. XIX – на поч. XX ст.
90. Основні риси зовнішньої політики Великобританії в кін. XIX – на поч. XX ст.
91. Основні риси зовнішньої політики Німеччини в кін. XIX – на поч. XX ст. Світова політика Вільгельма II.
92. Утворення і задачі Троїстого союзу та Антанти.
93. Основні тенденції і фактори розвитку міжнародних відносин др. пол. XIX ст.
94. Причини і передумови Першої світової війни.
95. Стратегічні плани противників напередодні Першої світової війни.
96. Основні фронти і події Першої світової війни.
97. Вступ у Першу світову війну США: причини, привід, наслідки.
98. Вихід з Першої світової війни Росії. Переговори у Брест-Литовську і Брестський мирний договір та його наслідки.
99. Закінчення Першої світової війни. Комп'єнське перемир'я.
100. Підсумки Першої світової війни.
101. Утворення і задачі Троїстого Союзу та Антанти. Причини і передумови Першої світової війни.
102. Стратегічні плани противників напередодні Першої світової війни. Початок Першої світової війни. Воєнні дії 1914 р.
103. Воєнні кампанії Першої світової війни 1915–1916 рр.
104. Події Першої світової війни 1917–1918 рр. Вступ у війну США і вихід Росії.
105. Закінчення Першої світової війни. Комп'єнське перемир'я. Підсумки Першої світової війни.
106. Паризька конференція та її основні договори. Нові кордони Європи після Першої світової війни.
107. Ліга Націй та її діяльність. Мандатна система після Першої світової війни.
108. Вашингтонська конференція 1921–1922 рр. та основні договори, прийняті на ній.
109. Генуезька та Гаазька конференції та їх результати. Рапальський договір та його наслідки.
110. Турецьке питання у міжнародних відносинах міжвоєнного періоду і його вирішення на Лозанській конференції.

111. Спроба вироблення гарантій миру та безпеки в Європі на Локарнській конференції. Пакт Келлога-Бріана.
112. Проблема репарацій у міжнародних відносинах міжвоєнного періоду. Ревізія репараційних планів, щодо Німеччини: план Дауеса, план Юнга.
113. Суперечка навколо Тешина 1919 р.
114. Конфлікт навколо Фіуме 1918–1924 р.
115. Радянсько-польська війна 1920–1921 рр. та Ризький мир.
116. Конфлікт між Польщею та Литвою щодо віленського краю 1920 р.
117. Греко-Турецька війна 1920–1922 рр.
118. Конфлікт між Польщею та Німеччиною щодо Верхньої Сілезії 1921 р.
119. Конфлікт щодо Аландських островів між Швецією та Фінляндією у 1921 р.
120. Суперечки навколо Мемельського краю.
121. Ультиматум Керзона від 8 травня 1923 р. і Англо-радянський конфлікт 1927 р.
122. Рурська криза 1923 р.
123. Інцидент між Італією та Грецією щодо о. Корфу 1923 р.
124. Греко-Болгарський інцидент 1925 р.
125. Експансіоністська політика Японії напередодні Другої світової війни.
126. Громадянська війна в Іспанії та втручання в конфлікт інших держав.
127. Італо-абіссинський конфлікт (1935–1936 рр.).
128. Зовнішня політика фашистської Німеччини в 30-х рр. XX ст. Аншлюс Австрії.
129. Мюнхенська угода (29–30 вересня 1938 р.) і доля чехословацьких земель.
130. Спроба створити систему колективної безпеки Англією, Францією, СРСР.
131. Експансіоністська політика Японії напередодні Другої світової війни.
132. Особливості зовнішньої політики США, Великобританії і Франції в 30-х роках XX ст.
133. Пакт Ріббентропа-Молотова і таємний протокол для нього. Міжнародні наслідки радянсько-німецького договору.
134. Окупація Польщі і договір про дружбу і кордон між Німеччиною та СРСР.
135. Включення Прибалтики до складу СРСР.
136. Радянсько-Фінська війна.
137. Приєднання Північної Буковини і Бессарабії до складу Радянського Союзу.
138. "Дивна війна": причини і наслідки.
139. Захоплення Німеччиною Скандинавських країн.
140. Вторгнення Німеччини в Голландію, Бельгію і Францію.
141. Дії італійських та німецьких військ на Балканах та в Центрально-Східній Європі.
142. Консолідація фашистського блоку напередодні радянсько-німецької війни. Троїстий пакт.

143. Початок радянсько-німецької війни. Причини невдач Червоної армії на початку радянсько-німецької війни.
144. Причини краху німецького блицкригу у 1941 р.
145. Формування антигітлерівської коаліції.
146. Окупаційна політика Німеччини на захоплених землях. Холокост.
147. Війна в Північній Африці.
148. Основні битви на радянсько-німецькому фронті в ході Другої світової війни.
149. Тегеранська конференція та її рішення.
150. Ялтинська конференція та її рішення.
151. Війна на Тихому океані: основні етапи та переломні битви. Причини поразки Японії.
152. Висадка союзників на Сицилії і події в Італії. Відкриття другого фронту (операції Оверлорд і Енвіл).
153. Звільнення Центрально-Східної та Західної Європи від німецько-фашистських загарбників. Зустріч на Ельбі та капітуляція Німеччини.
154. Рух Опору під час Другої світової війни.
155. Потсдамська конференція та її рішення. Договори з союзниками Німеччини. Нюрнберзький та токійський процеси над військовими злочинцями.
156. Основні підсумки Другої світової війни.
157. Ідеологічні передумови початку холодної війни. Роль Дж. Кеннана.
158. Особливості, етапи і основні риси холодної війни.
159. Основні риси зовнішньої політики Г. Трумена.
160. Ядерний фактор у міжнародній політиці др. пол. XX ст. Ініціативи щодо запровадження міжнародного контролю за ядерною зброєю.
161. Стратегічне озброєння в міжнародних договорах 1960–1970-х рр.
162. План Маршалла: суть та результати.
163. Особливості зовнішньої політики Д. Ейзенхауера. Відповідність передвиборчих меседжів і реального курсу.
164. Основна суть і ключові пріоритети "нових рубежів". Основні здобутки і прорахунки Дж. Кеннеді.
165. Карибська криза: причини та наслідки.
166. Особливості зовнішньої політики Й. Сталіна після Другої світової війни.
167. Радянсько-югославський конфлікт. Й. Б. Тіто і його політична діяльність.
168. Рада Економічної Взаємодопомоги та особливості її функціонування.
169. Розвиток радянсько-китайських відносин у 1950–1990-х рр.
170. Зовнішньополітична діяльність М. Хрущова: особливості відносин із західними державами.
171. Зовнішньополітична діяльність М. Хрущова: особливості відносин із соціалістичними державами і країнами третього світу.
172. Кубинська революція та її наслідки. Фідель Кастро Рус.
173. Німецька проблема в 1945–1949 рр. Утворення ФРН і НДР. Берлінська криза 1958–1961 рр. та її наслідки.

174. Нова східна політика ФРН в кін. 60-х – поч. 70-х рр.
175. Шарль де Голль та його зовнішня політика. Зовнішня політика Франції в 70-х – п.п. 80-х рр.
176. Блокове протистояння в умовах холодної війни.
177. Кіпрська проблема.
178. Перша хвиля деколонізації: причини, хід, наслідки.
179. Проголошення незалежності Індії та Пакистану. Формування Кашмірської проблеми та її розвиток в др. пол. XX ст.
180. Виникнення держави Ізраїль та формування Ізраїльської проблеми.
181. Близькосхідна проблема в 60–70-х рр. XX ст.
182. Особливості зовнішньої політики Туреччини в др. пол. XX ст.
183. Проголошення Республіки в Єгипті та Суецька криза. Зовнішня політика Насера.
184. Особливості політичного розвитку і зовнішньої політики Ірану в др. пол. XX ст. Ірано-іракська війна.
185. Корейська війна та виникнення Корейської проблеми. Зовнішня політика Північної Кореї в др. пол. XX ст.
186. Виникнення та розвиток Тайванської проблеми.
187. Особливості політичного курсу Мао-Цзедуна. Зміни пріоритетів Ден-Сяопіном.
188. Перша Індокитайська війна (1945–1954 рр.).
189. Друга Індокитайська (в'єтнамська війна) (1965–1975 рр.).
190. Особливості зовнішньої політики Японії в др. пол. XX ст. Доктрина Йосіда.
191. Зовнішня політика СРСР під час перебування при владі Л. Брежнєва. "Розрядка" та її особливості. Чехословацькі події 1968 р. "Доктрина Брежнєва".
192. Зовнішня політика М. Горбачова.
193. Зовнішня політика Р. Рейгана